

ኤርትራ ሰማኢታት ስንኩላት ዙናት :

ብተስፋማርያም ሓጎስ

ሃገር ክበሃል መበቆልን መንነትን ናይ ደቂ ሰባት ጥራይ ዘይኮነ ናይ ዝኾነ ፍጡር ኣብዛ እንነብረላ ዓለም እዩ። ዝኾነ ፍጡር ኣብታ ከም ሳዕሪ ዝቐለላ መሬት ንሳ ብእተፍርዮ እናተመገበ ይዓቢ። ውላድ ይወልድ ንውላዱ ከኣ ኣብኣ ኣብዩ ንሱ ከም ባህሪ ይሓልፍ። እዞም ካብ ዝደቐቐ ክሳብ ዝዓበዩ ፍጡራት ወዮ ደኣ ዘይነቐልበሎም ኮይንና እምበር ነዛ መቦቀል ዓዶም ብዝተፈላለዩ ሜላታት ዶብ ይገብሩላ እሞ ዘይምልከቶ ናብኣ ገጹ ምስ ዝኣቲ ይከላኸልዎ ክሳብ ህይወቶም ከኣ የህልፉላ። እዚ ኣብቶም ናይ ሰማይ ኣዕዋፍን ናይ ዱር ኣራዊትን ምስ እንዕዘብ ክሳብ ኣብ ደሞም ሰሪጹ ምስኣም ይውለድ። ስለዚ ሃገር ማለት ንሓደ ሰብ ወይ ዝኾነ ፍጡር ምስ ምህላውን ዘይምህላውን ዝተተሓሓዘ እዩ። ንሕና ደቂ ሰባት ውን ቅድሚ እዞን ናይ ሎሚ ፍሉይ ዶብ ዘለወን ሃገራት ምቛመን በብቀቢላኡን ከባቢኡን ነናይ ዓዱ ወይ ቀቢልኡ መፍለዩ ዶብ ነይርዎ እዩ። ነዛ ዶብ ከኣ እንተ ክሓልፍ ወይ ሰጊርዎ ናብ ቀጻሊ ዓዲ ክኸይድ እንከሎ እምኒ እናኣንጠባላ የይኸድ። ገለ ዘይምርድዳኡ ምስ ዝርኣ ብሽማገሌ ንምፍትሖ ይጽዕሩ ምኃን ኣብዩ ኣብ ረጽሚ እንተበጹሖም ከኣ ክሳብ ናይ መጨረሻታ ንግብ ደሞም ኣብ ከቢድ ረጽሚ ይኣትዉ። እዞን ናይ ሎሚ ሃገራት ነዚ ኩሉ ሕልኻላኻት ዝመልኦ መስርሕ ሓሊፊን እየን ኣብዚ በጹሖን። ስለዚ ክብሪ ሃገር ማዕረ እቲ ክብሪ ደቂ ሰባት እዩ። ቀዳሞት ኣቦታትና ባሕሪ ሰጊሮም ዝመጹ ወረርህቲ ወይ ውን ካብ ጎረቤት ዝመጹ ዓመጽቲ ክመጽእዎም እንከለዉ ሰብኡት ሴፎምን ጎራዴኦምን ዋልታኦምን ሓዞም ክተት ክብሉ እንከለዉ ኣዴታት ከኣ ገሌኣን እኸለማይ ሓዞን ገሊኣን ከኣ መድፈን ዓይኒ ጸላኢ በርበረ ሓዞን እግሪ እግሮም ይኸዳ። በዚ ከምዚ ጥሙር መከተ ከኣ ኣብ ልዕሊ ጸላእቶም ዓወት ተጎናጺፎም ይምለሱ። ነቶም ብጅግንነት ዝወደቐ ኣዋድቓ ጅግንነቶምን መንፍዓቶምን ብዜማ እናገበሩ ናብ ውሉድ ወለዶ የመሓላልፍዎ። እቲ ስምረት ጥምረት ሓድነት መኸተ ንዓና ንኤርትራውያን ካብ ቀዳሞት ኣቦታትናን ኣቦሓጎታትናን እናተወራረሰ ዝመጸ እዩ። ዓመት ተወዲኡ ናብ ሓድሽ ዓመት ክሰጋገሩ እንከለዉ „ ሰስቲ ሰስቲ ሽሕ ንዋልታ ኹኑ ኣንታ እዛ ዓድና ከይኣትዎ ንና ! ይብሉ እዚ ኣብ ዓዶም ዘለዎም ፍቕሪ ማዕረ ክንደይ ልዑል ምኃንን ንዓዶም ሴፎምን ዋልታኦምን ዓቲሮም ንምክልኻል ማዕረ ክንደይ ድሉዋት ምኃንን እዩ ዝሕብረና። ንሕና እዞም ናይ ሎሚ ወለዶ ናጽነት ሃገር ኣብ ምምጻእን ናጽነት ሃገር ኣብ ምዕቃብን እቲ ዝመረረን ክትገልጸ ቃላት ዘይትረኽበሉ ሕሰምን መከራን ዝመልኦ ቃልሲ ኣብ ቅድሚ ዓይንና ተፈጸመ ፡ እቲ ዝረዘነ መስዋእቲ ተኸፊሉ ናይ ዓሰርተታት ኣሸሓት ኣካላት ሰንኪሉ ማእለያ ዘይብሉ ናይ ኣሸሓት ጉልበትን ገንዘብን ዝፈሰሶ ንብረት ዝግነወሉ ኣማእት ኣሸሓት ዜጋታት ቤት ንብረቶም ዓንዩ ንባዕዲ ሃገር ሕሰምን መከራን ዝመልኦ ናብራ ንኸሕልፉ ዝተገደድሉ ግዜ ኣብ ቅድሚ ዓይንና እዩ ተፈጸመ። ስለዚ ንሕና ታሪኽ ኣንበብቲ ዘይኮንናስ ኣብቲ ጓይላ እንተ ሳዕሳዕቲ ማለት ተለሃይቲ እንተ ተዓዘብቲ ኔርና ኢና። ተዓዘብቲ ክብል እንከለኹ ነታ ቃልሲ መዓኮርና ሂብና ከም ዘይብጽሓና ዝረኣና ማለቲይ ኣይኮነን።

ንዓና ንኤርትራውያን እምበኣር እዞን ኤርትራ ሰማኢታት ስንኩላን ዙናት ዝብላ ሰለስተ ሓረጎት መግለጽ መንነትና እየን፡ ካብዚኤን ሓንቲ እንተ ጎዲላ ምሉኣት ኣይኮንናን። ነፍሲ ወከፍና ኣነ ኤርትራዊ እየ ክንብል እንተ ኮይንና ኤርትራ ህያብ ናይቶም ዓስረተታት

አሽሐት ስወላትን ዓሰርተታት አሽሐት ስንኩላንን ብህይወት ዘለዉ ሓርበኛታትን ህያብ ምጃና ተረዲእና ንኤርትራን ኤርትራውነት ብመንጽር እዞም ሰማእታት ክንርእዮ ከም ዘሎናን ናብዛ ሃገር እዚአ ኢዱ ዘወጣውጥ ናይ ውሽጢ ይኹን ናይ ደገ ሓይሊ ከምቶም ህይወት ከፊሎም ዘረከቡና ሰማእታትን ኣካሎም ከፊሎም ዘረከቡና ስንኩላንን ንሕና ከአ ብዘይ ሰጋእ መጋእ ስጋብ እታ ናይ መጨረሻ ንጣብ ደምና ክንከላኸልን ክንምክትን ኮታ ንዝመጸ ወራሪ ሓይሊ ረመጽ ነስኒስና ፡ ከም ሓያል እሳተ ጎሞራ ሓዊ ተፊእና ክንልቕጥምም ከም ሓያል ናይ ውቅያኖሳት ማዕበል ደምሲስና ትሕቲ መሬት ከነስፍሮም ወትሩ ድሉዎት ክንከውን ኣሎና፡ እቲምንታይሲ እቶም ህይወቶም ከፊሎም ሃገር ዘረከቡና ሰማእታት ኣብ ነፍሲ ወከፍ ትርብዒት ሜተር መሬት ኤርትራ እዮም ኣዕሪፎም ዘለዉ። ኣብ ልዕሊ እቲ ክቡር ኣስከፊኖም እግሪ ጸላእቲ ረገጸ ማለት ኣበደን ክንብል ኣሎና። እዚ እዩ እቲ ሓቀኛ ትርጉም ዘለዎ ኤርትራውነት። እወ ንሕና እዞም ህሉዎት ንሕና እዞም ብኤርትራውነትና ኣብ መላእ ዓለም ኣፍ ልብና ነፊሕና ንነብር ዘሎና እስኪ ኣብቲ ናይ ሰላሳ ዓመታት ብምረቱ መዳርግቲ ኣልቦ ዝኾነ ናይ ቃልሲ ዓመታት ብናይ ሕልና ጉዕዞ ንነፍሲ ወከፍ ሰዓትን መዓልትን ሰሙናት ኣዋርሕ ዓመታት ንመላእ ኤርትራ ንነፍሲ ወከፍ ትርብዒት ሜተር ንኹለላ እሞ ንነፍሲ ወከፍ ደቂቕ ጀጋኑ ይወድቁላን ይሰንክሉላን ኔሮም። ጅግና ከይተሰዋኣላን ከይሰንክሉላን ዝሓለፈት መዓልቲ ዘላዶ ይመስለና ይኸውን ! የላን። ናይ ዙፍት ስንኩላን ኤርትራ ኣበይ ኣለዉ፡ እዞም ሓብን ሃገር ሓብን ህዝቢ መርእያ ጽንዓትን ጅግንነትን ተወፋይነትን ዝኾኑ ጀጋኑ እቲ ካላኣይ ገጽ ናይ ኤርትራን ኤርትራውነትን እዮም። ኣነ ንስኻ ንስኻ ንስኻትኩም ኮታ ነፍሲ ወከፍ ዜጋ ናይዛ ቅድስቲ ኤርትራዊ እዩ ኢልና ኣፍልብና ገቲርና ክንከይድ እንተ ደኣ ኮይንና ምስሊ ኤርትራን ኤርትራውነትን ዝኾኑ ጀጋኑ ስንኩላን ዙፍት ኣብ ኣእምሮናን ኣብቲ ብሌን ዓይንናን ህዋሳትናን ጎሊሖም ክራኣዩና ኣለዎም። ነፍሲ ወከፍና ከአ ሕድሪ ሰማእታት እንታይ እንታይ እዩ፡ ካብዚ እንታይ ጌሪ እንታይ ተሪፋኒ፡ ነዞም ሃገር ኣብ ምምጻእን ሃገር ኣብ ምውሓስን ቅያ ሰሪሖም ኣብ ልዕሊ ወረርቲ ሴፎምን ዋልታኦም ገቲሮም ኣምዑት ጸላኢ እናዘጋገሉ ዝሰንከሉ ጀጋኑና እንታይ ጌረሎም ፡ እነሆ ዓሰርተው ሹድሽተ ዓመታት ሓሊፉ ኣብቲ ዝቕመጥሉ ከባቢ ከይደ ኣመቶም ጌረዶ ፡ ብርግጽ ኣይገበርኩን ቍሊሕ ኣይበልኩዎምን ፡ እንታይ ደኣ ኮይን፡ እቲ ነገር ብኸመይ ድዩ ተረዲኤዩ! እዞም ሰባት እዚአቶም ስለ እዛ ሃገር ስለ እዚ ህዝቢ ስለይ ስለ ኩልና ደይኮንን ስንኪሎም ፡ ጨው ክሸቅጡ ዝሰንከሉ ድዩ መሲሉ/መሲሉና! ኣብዚ ነዚ ኩሉ ዕሽሽ ብምባላይን ኣመቶም ዘይምግባሪይን መን እዩ ክኸሰኒ ኣበየናይ ዳኛ እዩ ክዳነ ! ይግባይ ክብል እኸእልዶ ! ብርግጽ ንዓይ ንዓኻ/ኸ ኮታ ንኹልና ነዚ ዝረሳዕና ከሳሲን ፈራድን ኣሎና፡ ንሱ ከአ ሕልናና እዩ። እቲ ዝበርቐ ክሲ ፍርዲ ዘይብሉ ናይ ገዛእ ሕልናኻ ክሲ እዩ። ናይ ዙፍት ስንኩላን ጉዳይ ናይ ነፍሲ ወከፍ ኤርትራዊ ሓላፍነት እዩ። ነዚኦም ኣብ ዓለም ክሳብ ዘለዉ ከም ብሌን ዓይንና ርኢና እንተ ዘይሓብሑብናዮምን ኣሊናዮምን ኤርትራውያን ኢና ምባል ከንቱ እዩ። እዞም ሰለስት ነጻጺልካ ዘይረኣዩ መግለጺ ኤርትራውነት እዮም። ዝኾነ ኤርትራዊ እዚኦም ከይትንከፍዎ ህላውነቱ ካብ ዓለም ከይሕከኸ ባዕዳዊ ወራርስ ይትረፍ ባዕዳዊ ሃመማ ውን ይኹን ኣብ ልዕሊ እዛ ቅድስቲ መሬት ምስ ዝዝንቢ ከም ጭርኡ ዝሓዝካዩ ነብሪ ብዘይ ጸውዒት ብዘይ ነጋሪት ካልኢት ኣብ ዘይትመልእ ግዜ ናብ መጋርያ ሃዊ ተቐይሩ መሬት ከም ዘጥፍኡ ርጉጽ እዩ፡ እቲምንታይሲ ኣብ ኣእምሮ ናይ ነፍሲ ወከፍና እዞም ኩሎም ሃገር ኣብ ምምጻእን ሃገር ኣብ ምውሓስን ዝሓለፉ ሰማእታት ኣብ ኣእምሮኡ ስለ ዘለዉ እሞ በዚኦም ዝመጸ ከአ ስለ ዘይፈቱ። ኤርትራ መዓስ ከም ካልኢት ሃገራት ዓለም ብሓመድ እምንን ጥራይ ዝተሰርሐት ኮይና፡ ኤርትራ እኮ ሓመዳ ብሰጋ ሰማእታት ደቃ ዝተሰርሐ እምና ከአ ኣዕጽምቲ ሰማእታት ደቃ እዩ፡ ትሕቲ መሬት ዘሎ ማያ ውን ደም ሰማእታት ደቃ እዩ። ስለዚ እዛ ሃገር እዚአ ልዕሊ ዝኾነት ሃገር ልዕሊ ዝኾነ ፍጡር እያ። ነፍሲ ወከፍ ኤርትራዊ ልዕሊ ኤርትራ ዝሰርፖ ነገር የሎን።

ሎሚ ካብ ሕሉፍ ጌግኤም ዘይመሃሩ ናይ ቤተ ክርስቲያን ኣናጹ ከደምቲ ከዳሚ ስርዓት ወያነ ኣብ ትሽትሽ ኣሚሪካን ሰዓብታን ተሸጉጡ ንኤርትራ ናብ ኢትዮጵያ ክንመልሳ ኢና ንዓሰብ ክንወስዳ ኢና ግደፉና ኣይትሓዙና እንተበሉ ንዓና ንኤርትራውያን መዓስ ድምብርጽ ይብለና፡ ንሕና እኮ ንሕና ኢና ፡ ኣይኮነንዶ ኣብ ትሽትሽ ሓያላን ኢና በሃልቲ ከይኖም ዝፍክሩስ ኣድላዪ እንተኾይኑ ነቶም ሰብ ትሽትሽ ውን ምስእም ሓዊስና ከነንድዶም ከም እንኸእል ኣይፈልጡን ደኸን ኮይኖም! ብተፈጥሮና ብረሃጽና ንነብር መሰል ደቂ ሰባት ዘይንግህስ ምስ ኩሉ ተሳኒና እንነብር ልዕሊ ኩሉ ከኣ ሰላማውያን ህዝቢ ኢና። ዝኾነ መንግስቲ ዝኾነት ሃገር ሃገርናን ልኡላውነት ሃገርናን ምስ እትትንክፍ ግን ዓለም ቀሰነት ማለት ዘበት ! ንዓለም ሰላም ሃብና ንብላ፡ እንተኣበየት ናይ ህዝብናን ሃገርናን ሰላም ከነውሕስ መሰል ስለ ዘሎና ክንጥቀመሉ ከም እንኸእል ክፈልጡ ይግባእ። ነገርና ትደልየና ዘላ ኣሚሪካ ምዃና ሎሚ ናይ ኣደባባይ ምስጢር ኮይኑ እዩ። እቶን ኣሚሪካ ጸግዒ ኣላትና መን ከይክእለና ኢለን ግደፉና ኣይትሓዙና ዝብላ ዘለዋ ጭፍራ ወያነ ከኣ ናይ መወዳእታ ጸሓየን እትዓርበሉን ካብ ምድረ ገጽ ሓንሳብን ንሓዋሩን ዝጠፍኣሉን ዕለት ምዃና ክፈልግ ይግባእ። ቀደም ውን ኢልናየን ኢና ፡ ወያነ ዘይትፈልጥኦ ፈሊጥክን ጽጋብ ሰርኒቐክን ፈጣፊጣ እንተልክን ዕድሜኸን ዕድመ ጣንጡ ከም እትኸውን ፍለግ ! በላ ሕጂ ከኣ ወስ በላ እሞ ነፍሲ ወከፍ ኤርትራዊ ሓንሒት እዩ ዘሎ ፡ ታህቲ ከም ዘውጽኣልክን ፍለግ። ነፍሲ ወከፍ ኤርትራዊ ብኣኸን ኣንትን ጠላማት ዝበላዕክናሉ ጸሕሊ እትሰብራ ከም ትማል ውጽዓት እየን ስለ ዘይፈልግ እየን ተባሂልክን ትመሓራ ከይመስለክን ! እናረኣኸን እናሰማዕክን ኣብ መጋርያ ሓዊ ክትጥበሳ ኢኸን። እናረኣኸን እናሰማዕክን ኣካላትክን ቆቆሪጽና ነኸላባትን ኣራዊት መርርን ከም እንህበክን ቅድሚ ምብጋስክን ፍለግ ኢኸን። ንኣማእት ዓመታት ዘብልዓክንን ዘዕበየክንን ከም ሰብ ክትፍለግ ኣብ ሳሕል ደጀኑ ሓቕፋ ኣብሊዑ ኣስትዩ ምሂሩ ዘዕበየክን ህዝቢ ኤርትራ ብፍላይ ከኣ ህ.ግ. እሞ ክሳብ ናብ ኣዲስ ኣበባ ብምእታው ንሰርዓት ደርጊ ደምሲሱ ክትኣትውኣስ ይትረፍ ኣብቲ ከባቢኡ ውን ረጊጽክን ዘይትፈልግ ፡ ኣብ ኢትዮጵያ ውን እንትርፎ ረፋዕ ኣብ እንዳ ጠሓኒት ካልእ ትፍለጣሉ ፍልጠት ዘይነበረክን ኣብ ዙፋን ነገስታት ኢትዮጵያ ኮፍ ንዘበለክን ህ.ግ. ተገልቢጥክን ትኒዕ ምባልክን ንኣዳም ገረሞ እዩ ዘብል። በላ ጭፍራ ናብቲ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ኣራት ኪሎ ዝርከብ ቤተ መንግስቲ ኮፍ ዘበልናክን ንሕና እንዲና ጽጋብ ምጻር ካብ ሰኣንክን ካብታ ዙፋን ሓግሒግና ነውርደክን ንሕና ኢና። እዚ ጃህራ ወይ ፈኸራ ከይመስለክን ስጋቦይ ኢለ ናይ ብሓቂ ናይ ልበይ እዩ። እዚኣ እንተዘይ ጌርና ንሕና ህ.ግ. ኣይኮናን ንሕና ህዝቢ ኤርትራ ኣይኮናን ስሬና ንቕጥብቕ ትተዓጠቕ ! ኣይኮነንዶ ባዕልና ዝሰቐልናዮስ ካልኣት ዝሰቐልዎ ውን ይኹን ንምውራድ ኣየጸግመናን እዩ። ሴፍና ልዕሊ ዝኾነ ይኹን ግዜ ተሳሒላን በሊሓን ተወልዊላን እያ ኣምዑትክን ዘላዚላ ብደምክን ክትሕጸብ ትጽብ ዘላ።

ኣብ መላእ ዓለም ዘሎኻ ኤርትራዊ ድሎ ከይትዕሎ! ሎሚ ከዳሚ ስርዓት ወያነ ካብ ምድረ ገጽ ንምጥፋኡ ክተት መክት ሴፍካ ሰሓል ደቂ ማይ ጠላሚት በትሪ እያ ፈውሶም ደቂ ማይ ጠላሚት ከም ኣቦሓጎም ሃጺይ ዮሃንስ ጠልቀፍቀፍ ኢሉ ጽጋብ ሰንጠቕቓ መተማ ከይዱ ምስ ማህዳውያን ከተናት ዝኸፈተ እሞ ኣብኡ ተሳዒሩ ማህዳውያን ነታ ርእሱ ቆሪጸም ኣብ ሰዓን ካርቱም ዑምዱርማን ኣብ ሙዝዬም ተቐሚጣ ዘላ ፡ ሎሚ ከኣ ንሕና ናይ ጽጋብ ዝሰንጠቐን ወጣቱ ትግራይ ኣራእስ ንምቕራጽ ተላዒልና ኣሎና ! ንተጋሩ ንደቂ ማይ ጠላሚት ምሕረት ኣየድልን እዩ! ሎሚ ከዳሚ ስርዓት ማለሊት ሓንሳብን ንሓዋሩን ንምጥፋእ ዘይከተተ ብደዉ ከም ዝሞተ!

ንዓና ንኤርትራውያን ኤርትራን ሰማእታታን ስንከላን ከተናትን ልዕሊ ውላድ ልዕሊ ናብራ ልዕሊ ህይወት ኮታ ኣብ ዓለም ድሕሪኡም እምበር ቅድሚኡም ንሰርያ ነገር የሎን። ናይዞም

ሰለስተ ውህደት ህዝቢ ኤርትራ ወሊዱ ። ነዚኦም ንምምዕባሎም ካብ ዝኾነ ተጻባኢ ንምሕላዎም ንበቆን ንጽባሕ ንብሎን ነገር የብልናን። አጅኻ ኤርትራዊ ገለ ሰጋእ መጋእ ወይ ብዝሒ ጸላእትን ብዝሕን ሓይልን ፃንገልቶምን ርኢኻ ከይትጠራጠር ስክፍታታት እንተ አልዩካ ከአ ኪድ ንሓደ ሰዓት መፃሕፍቲ ደንደን ወይ ማይ ሓባር ጽንፍትን ጅግንነትን ሰኒቕካ ክትመጽእ። አጅኹም አጅና ከምቲ ወለድና ዝብልዎ „ ንጸላኢኻ ዝወሰድ ውሕጅ ጥፍጣፍ ወሰኽሉ „ ። ሎሚ ካብ ምድረ ገጽ ነጥፍኦም ወያነ ጥራይ አይኮኑን ነቶም ውዱእ ሸሓኒ ከልምፁ ኣብ ጥላም ሳእኒ ወያነ ዝተምበርከኹ ወይጦታት ውን ምስ ወያነ ሓዊስካ ምጥፍኦም ከድልየና እዩ። ሎሚ ኤርትራና ንወይጦታት ውን እትገብር ዓቕሊ አይክህሉን እዩ። ኣብ ሓመድ ድበ ወያነ እምኒ ከይደርቤኻ ከይሓልፈካ ሃዩ ተቐዳደም።

ዘለኣለማዊ ዝኸርን ክብርን ንሰማእታትና!!!
ክብርን ሞገስን ንሓይልታት ምክልኻልና!!!
ወትሩ ዓወት ንሓፋሽ!!!